СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, I-

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 45. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 23 лютого, 1934. VOL. XLII. No. 45. Jersey City, N. J., Friday, February 23, 1934. THREE CENTS.

У. Н. СОЮЗ ПЕРЕБУВАЄ ЩАСЛИВО ЗАГАЛЬНУ КРІЗУ — ВИКАЗУЄ ЗВІТ ЕКЗ. КОМІТЕТУ

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА.

ДЖЕРЗИ СІТИ. — Гр. Микола Мурашко, головний предсідник Українського Народного Союза, в своїм звіті, зложенім у понеділок перед річним засіданням головного уряду У. Н. Союза, підкреслив на самому вступі, що він є першим предсідником, котрий постійно урядує в головній канцелярії У. Н. Союза. Цю постанову зробила остання конвенція У. Н. Союза, коли це стало конечним з огляду на зріст організації. Видно це з того, що праці в У. Н. Союзі для предсідника так багато деколи, що треба й вечорами й святами працювати, щоби обробити всю роботу.

Як предсідник, він репрезентував У. Н. Союз при ріжних оказіях, як у відділах У. Н. Союза так і поза Союзом, коли, наприклад, американський уряд кликав представників ріжних запомогових організацій на всякі конференції.

Звичайна урядова робота нині незвичайно збільшена через загальну економічну ситуацію, що нині панує в цілім краю, якщо не в цілому світі. На екзекутивний комітет узагалі, а на головного предсідника спеціяльно спадає обовязок доглядати за безпеченством інвестицій. В першій мірі треба дивитися за морґеджами, в які інвестував свої гроші Союз, дивитися за належитою сплатою рат і процентів, а коли цього нема, рішати виконування прав, які випливають з морґеджів. Коли прийшлося забрати реальність, треба реальність адмініструвати. Обі справи наскрізь скомпліковані та вимагають постійної уваги.

Не проста теж нині справа інвестицій у бондах. Одначе, хоч це трудні справи, У. Н. Союз стоїть під цим оглядом солідно.

Не мало часу й праці забрав перехід членів на нові роди обезпечень та уділення їм позичок (в другій половині 1933 року уділено таких позичок 3,822 на загальну суму $186,529). Ці позички вратували членство багатьом людям.

На поїздках головний предсідник полагоджував часто непорозуміння, обясняв біжучі справи організації та говорив про організацію молоді. Поїздок домагаються члени й відділи, і вони обтяжають головну канцелярію, але жива стичність з членами приносить користь організації. На жаль, цю працю здержує ухвала останньої конвенції про обмеження видатків.

Головний предсідник підкреслює гарну співпрацю з іншими членами екзекутиви та редакцією.

РЕКОРДОВИЙ СЕКРЕТАР ВИКАЗУЄ РУХ ЧЛЕНІВ.

Гр. Дмитро Галичин, головний рекордовий секретар У. Н. Союза, в своїм звіті виказав, що загальний рух членів У. Н. Союза зріс: з одного боку, старші члени переходили на новий рід обезпечення, а з другого боку, молодіж, обезпечена в Молодечім Департаменті, переходила до зрілих членів. Беручи так рух членів, він був найбільший за ввесь час існування Союза.

В круглих числах, з Молодечого Департаменту перейшли до старших коло тисячі членів, а зі старого роду обезпечення на новий переписалися коло 12,000 членів. У старім роді обезпечення ще далі лишається досить поважне число членів; про це головний рекордовий секретар прочитав опінію актуарних експертів Союза, що коли старі члени не перейдуть на новий рід обезпечення, то вкладки в старім роді мусять бути піднесені.

Молодечий Департамент самий по собі не зріс, але з нього перейшло багато між дозрілих членів. Ці дістали 1-річну полекшу зі звільненням від вкладок. Коли по році ця полекша скінчиться, тоді буде першим завданням відділових урядників і членів подбати, щоби ці молоді члени лишилися далі в Союзі. Перехід молодих членів до дозрілих був при кінці 1933 року кращий, ніж при кінці 1932, і через той перехід оцінка наших грамот поправилася.

Рух відділів теж виказує певний поступ. Злучилися кілька відділів Союза. Зорганізовано три нові відділи. Організація цих відділів — відрадна поява головно тим, що це відділи самих молодих членів.

Рекордовий секретар закінчує свій звіт обговоренням ювилейної кампанії.

ФІНАНСОВИЙ СЕКРЕТАР ВИКАЗУЄ ДОБРИЙ СТАН ФІНАНСІВ СОЮЗА.

Гр. Роман Слободян складає вперше звіт зі свого нового уряду, котрий обєднує в собі обовязки фінансового секретаря й касієра.

Доходів з нових родів обезпечення було $75,-881.26, до адміністраційного фонду $84,585.34, разом $160,466.60. Зі старого роду обезпечення вплинуло до фонду посмертного $178,814.75, резервового $7,962.30, запомогового обох родів обезпечення $18,632.56, адміністраційного й конвенційного $68,-068.14. Разом від членів прийшло $438,602.49.

З інвестицій Союза були такі приходи: з морґеджів $86,749.52, з процентів від бондів $20,328.48, з процентів з банків $7,200.35, з процентів від позичок $30.00. Разом з процентів від інвестицій $114,-338.35.

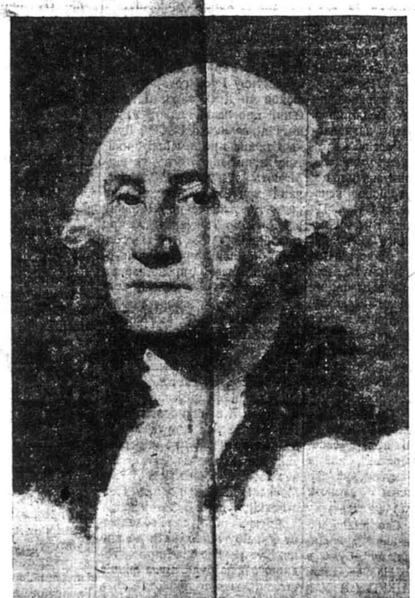
Загальний дохід за рік виносив $576,771.44.

Між розходами головніші рубрики такі: запомоги $208,412.57, адміністрація й орган $88,585.18, нагороди секретарям $33,082.43. Всіх розходів було $377,434.35.

Фонд посмертний збільшився на $172,386.04, резервовий $28,953.43, фонд запомоговий $10,957.49.

Молодечий Департамент збільшив фонд посмертний на $9,617.84, фонд адміністраційний $7,-510.42.

Маєток У. Н. Союза, разом з маєтком Молодечого Департаменту, збільшився на $216,465.35.

ДЖОРДЖ ВАШИНГТОН

ЖАХЛИВА КАТАСТРОФА.

У Лярдінґен, в Голяндії, мала місце жахлива катастрофа. Підчас переладовування залізної руди з одного корабля на другий — зломився великий кран, що підносив 28 тон заліза. Цілий масив упав на корабель „Альтштадт" і перекроів його на двоє. В катастрофі згинули дві особи.

50 ЗЛОТИХ ЗА КУСОК ШНУРА.

У Варшаві арештовано якогось Болєслава Міщака, котрий робив незлі інтереси на тому, що продавав куски шнура, на якому здогадно повісили Маліша. Міщак розказував, що він є зредукований вязничний сторож з тюрми в Кракові і що таким чином він є в посіданні того цінного талізмана. За невеликий кусок шнура Міщак казав платити собі по 50 злотих. Вкінці трапив Міщак на якогось Грещулку, котрий його здемаскував, що він найзвичайніший собі обманець, побив його порядно і віддав в руки поліції.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ҐАЗЕТНИЙ КОДЕКС?

Президент Рузвелт уже підписав кодекс для ґазет, але його змісту ще не подано до публичного відома. Кажуть, що президент поробив у первісному тексті деякі зміни. Проєкт кодексу виробила організація ґазетних видавців. Його вислано до підпису президента ще 11. грудня. Про підписання його президентом уже ходили чутки кілька разів, але за кождим разом ті чутки показалися передчасними.

В СССР НЕ ЗНЕСУТЬ ХАРЧЕВИХ КАРТОК.

Совітська аґенція телеграфічна заперечує вістки англійської преси, що в СССР не буде харчевих карток та що карткова система буде знесена. Аґенція твердить, що не може бути мови про знесення карткової системи, бо це викликало би велику дорожнечу харчевих продуктів.

КІТ ЗАГРИЗ ДИТИНУ.

В селі Ґрущицях, біля Каліша, трапивсь у селянина Ст. Козловського несамовитий випадок смерти дитини. Коли ранком пробудилися домашні, побачили 2-літнього Петра Козловського в калюжі крови. Підчас оглядин виявилося, що дитина має перегрижену гортанку. Зробив це старий домашній кіт, який нічю закрався до хати, вскочив до колиски і загриз хлопчину на смерть.

МЕДИЦИНА В 2,000-НІМ РОЦІ.

Недавно тому появилася книжка, у якій автор розводиться над здобутками медицини у 2,000-нім році. Автор твердить, що медицина винайде ліки на всі недуги. В першу чергу медицина знайде спосіб боротися зі звапненням кровоносних судин (склерозою). Усі старші люди будуть ходити на пересвітлення що деякий час, і на випадок обявів склерози вживатимуть негайно запобігаючих засобів. Словом, завдання лікаря буде постійна оборона організму перед наслідками старости та боротьба з цими проявами. Зберігання здоровля і життевої енергії буде найвищою метою, яку поставить собі медицина будуччини.

НЕ ДОПУСКАЮТЬ ДО НАУКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ШКОЛАХ ПІД ПОЛЬЩЕЮ

ЛЬВІВ. — Навіть у тих школах, у яких, згідно з новим польським шкільним законом, повинні вчити хоч трохи української мови, не буде можна вчити, бо нема для багатьох кляс шкільних підручників, ні українських книжок, потрібних для шкільної лектури. Польська влада подбала про видання польських книжок, а про українські з ромислом не подбала й довела до цього, що в тім і наступнім році діти мілїонів українських родин під Польщею не будуть мати змоги вчитися в школах по українськи навіть в обмежених польським законом рамцях.

ПАМЯТИ ГЕРОЇВ ЗПІД КРУТ.

ЛЬВІВ. — Українські часописи підносять відрадну появу, а то святкування по українських містах і селах під Польщею свята роковин геройського чину молоді в славнім і трагічнім бою під Крутами.

ЯПОНЦІ ЗААЛЯРМОВАНІ.

МУКДЕН (Манджурія). — Японські провідні кола заалярмовані промовою ґенерала Блїхера в Москві, в якій він подав до відома, що Совіти приготовані на Далекім Сході до війни. Японці думають, що цеї весни не повинно ще прийти до воєнного конфлікту, хіба, що Совіти нарочно вже тепер його спровокують.

ВИПЕРЕДЖУЮТЬ ОДНІ ОДНИХ.

ПАРИЖ. — Франція не хоче дати себе випередити Німеччині в справі визнання нової держави Манчуко. А не йде так про визнання, як про те, щоби Німці не забрали Франції бизнесу в Манчуку. І тому заложено тут французько-манчуцький банк для збереження французьких інтересів в Манчуку.

АНГЛІЯ МАЄ СВОЇХ ФАШИСТІВ.

ЛОНДОН. — Вже видно по вулицях Лондону й інших міст чимраз більше людей у чорних сорочках. Це фашисти зпід стягу сера Освалда Мослія. Кажуть, що вони в контакті з гітлерівцями з Німеччини.

ВЖЕ Й У ЛОНДОНІ ЧУТИ ПРО АНТИСЕМІТИЗМ.

ЛОНДОН. — Сталася небувала в Англії подія: в Гайд Парку в Лондоні відбулася протижидівська демонстрація. Виготовлено велику свастику з написом „Геть із Жидами". Кажуть, що демонстрація була ділом фашистів.

РАКОВСЬКИЙ ПОКАЯВСЯ.

МОСКВА. — Христіян Раковський, бувший голова радянської України, горячий приклонник Троцького і бувший амбасадор Совітів до Англії, Німеччини і Франції, котрий перебуває на вигнанню в центральнім Сибірі за спротив проти політики Сталіна, вніс прохання, щоби його допустити назад до комуністичної партії. Раковський заявляє, що буде визнавати точно й вірно все, що партія прикаже. Догадуються, що Раковського приймуть, але насамперед переконаються, чи це правда, що він тепер заявляє.

ПОХОРОНИ ЖЕРТВ ГОРОЖАНСЬКОЇ БОРОТЬБИ.

ВІДЕНЬ. — Знесено воєнний стан і тисячі арештованих передадуть звичайним судам за викликання горожанської боротьби. Вже поховано жертви крівавого інциденту. Вбитих соціялістів поховано без усяких парад. Навіть ніхто не знав, коли їх ховали. Зате жовнірів, котрі полягли в боротьбі, поховано з парадою, який позавидувати, як кажуть, навіть наці з Німеччини, що є майстрами в уладжуванню того роду манифестацій. Не тільки з усіх публичних будинків, але й з приватних домів повівали жалібні прапори. По вікнах домів горіли свічки. Домовини 50 убитих жовнірів були завалені цвітами. Ціле місто мало порадний, жалібний вигляд. Кардинал Інніцер відправив похоронну відправу, а промови виголосили президент держави, канцлер Дольфус і інші найвищі достойники.

У промовах підкреслено, що погибші допомогли вратувати край від большевицької небезпеки, а тимсамим і цілу Европу від нового потрясення.

СПАДОК ВАЛЮТ ДОПОМІГ НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. — Упадок доляра, англійського фунта стерлінгів і французького франка обнизив німецькі заграничні довги з 26,500,000,000 марок у 1930 році до 14,600,000,000 марок у біжучім році.

ХОЧЕ ЗБРОЇТИСЯ.

БЕРЛІН. — Німеччина заключила з Польщею 10-літній договір про ненапад, а тепер хоче заключити такий самий договір з Чехословаччиною. Та це не спиняє її у її домаганнях збільшити свою військову силу до 300,000 жовнірів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТАКИ ВЕЛИКИЙ ЧОЛОВІК

Дня 22 лютого обходять у всіх стейтах Злучених Держав память уродин Джорджа Вашингтона, начального команданта в американській революційній війні та першого президента Злучених Держав.

Коли він помер, ціла Америка вкрилася жалобою. Коли вістка про його смерть дійшла до Европи, жалоба була там таксамо загальна, як в Америці. Майже ввесь світ почув, що відійшов у вічність державний муж першої кляси та шляхотний приятель людства. В Америці скоро прийнялася похвала: „Перший у війні, перший у мирі, перший у серцях своїх земляків". Його уродини стали згодом національним святом. Його життя стало біблією патріотизму для американської молоді.

Кількадесять літ тому в американській літературі, красній і науковій, почався був рух за вимітання бруду („макрейкінг"). Як перебрали живих, взялися до мертвих. Не щадили ці „дібонкери" навіть геройських постатей американської історії. Вчепилися між іншим поменшувачі великих людей і Джорджа Вашингтона. Появилися кілька біографій, які хотіли поменшити цього, котрого всі вважали справжнім великаном.

Деякі великі люди після такої операції поменшення лишилися малими. З Вашингтоном сталося інакше. По поменшуючих життєписах появились інші життєписи, які збили всі зусилля поменшення. Що більше, за ними появилися непретенсіональні спомини ріжних сучасників Вашингтона, які, замість щонебудь відняти з його величини, ще до неї багато додали.

Один з лікарів в армії Вашингтона, наприклад, писав з війни листи до своєї жінки й дітей. Ці листи переховувано в родині як революційну реліквію. Недавно тому родина їх опублікувала. І ось ці листи, писані без претенсії на публікацію, розкрили живо геройську боротьбу американської революційної армії. Розкрили, що населення не все попирало армію так, як треба. Що армія часто голодувала, ходила обдерта, боса, неогріта. Що родини жовнірів не мали забезпечення, ні допомоги. Що армія не мала досить лікарів, ні ліків. Що команда армії постійно боролася зі страхом перед зрадою.

Не можна дивуватися, що серед таких умовин американська армія терпіла багато та програвала багато боїв, а дивуватися можна, що вона боролася далі вперто й завзято, поки не добилася до побіди. А це вона завдячує свому полководцеви, його незломній волі, що видержував найтяжчі трудноші з вірою в побіду.

Ця незломна віра дала йому нарешті побіду, а побіда дала свободу Америці. Та не лиш Америці. Бо американська незалежність запалила всі народи в світі до боротьби за право кождого народу порядкувати своїми справами по своїй волі. Однак буде далі. Де тільки люди будуть боротися за волю, всюди будуть памятати Батька Америки, Джорджа Вашингтона.

КІНЕЦЬ „МАЛОРОСІЙСЬКОЇ КОЛЕҐІЇ"

„Перемога Москви над Україною" — звучать наголовки російських еміґрантських часописів, що пишуть про останнє „рішення" харківського ЦК в справі перенесення столиці до Києва та в справі поділу совітської України. Безперечно — це є **закінчення теперішньої перемоги**, бо сама перемога почалася вже на весні 1933 р., коли чура „революційного фельдмаршала" Сталіна приїхав, щоби змінити „наказного" комісаря та зреорганізувати **„малоросійську колеґію"**. Вже на червневому пленумі ЦК КП (б) У Москва поставила свойого Велямінова — Румянцева — Постишева щоби „розгромив" український націоналізм. За Велямінова, наймита царя Петра, називалося це: „Малую Россію къ рукамъ прибрать"; за Румянцева, наймита Катерини, значило це: побороти „внутрішню ненависть" до Москалів і т. д. Це все вже було, тільки не все нараз. Гинули колись тисячі Українців коло Ладовського каналу, сьогодні гинуть мільони з голоду, на засланні чи коло біломорського каналу. Були доноси Теплових і своїх малоросів, були погоні за ласками Москви, за посадами, були ухвали, теж „добровільні", женитися з Московками, щоби затиралися ріжниці і т. д. Сьогодні все те завершено впродовж несповна одного року. Сьогодні нема „своєвільства і коварства", але є „ухили" мовні, культурні; світоглядні, одним словом: „націоналістичні".

Після смерти Скрипника машина ліквідування „українського націоналізму" була в повному ході. На засіданні пленуму ЦК і ЦККП (б) У в листопаді міг Косьор чванитися „розгромом" українського націоналізму, знаючи, що не буде ні одного приявного Українця, який плюнув би йому в лице. — З історії знаємо, що з приходом всяких Румянцевих чи Постишевих Москва ліквідувала останки „автономії". Тому не було несподіванкою „рішення" теперішньої харківської „малоросійської колеґії" перенести „столицю" до Київа. Рішала Москва, а всякі Петровські та Чубарі виконували прикази, які з Москви одержав Велямінов — Постишев. Це „рішення" прийшло в часі 12. зїзду комуністичної партії сов. України. Очевидно, що зїзд приняв це рішення. Приняли його з „одушевленням" президія „Всеросійської Академії Наук", „робітники" Київа, „робітники Харкова", одним словом, „всі, всі". Приняли, посилаючи чолобитню „любому ґеніяльному вождеви" — приняли, бо — якби Москва сказала, що Дніпро пливе з півдня на північ — то теж принялиб і величалиб Сталіна за його „ґеніяльність".

Сьогодні між харківськими малоросами, Москвою і мілюківською політикою нема ріжниці. **Про Україну як невідривну частину Росії говорить Мілюков чи Денікін, як Петровський про невідривність України від „великого СССР"**, Думки Сталіна про німецьку політику нічим ні на йоту не відбігають від думок Денікіна, який кричить Москалям, що „йде тут вже не про Україну від Риги до Ташкенту, але про всю Росію". До тієї московської компанії прискочили оба українські представники „малоросійської колеґії" та кудкудакають слово-в-слово те, що таке любе Мілюковим та Сталінам: „Єдіная недєлімая".

Одначе Україну вільно ділити на области, на „автономні" та „незалежні республики"; вільно дерти її на лівобережну чисто московську і правобережну малоросійську, де малороси вішалиб Українців за те, що не хотять понизитися перед Московою так, як роблять Петровські, Чубарі й Затонські.

Москва рішила виголоджену Україну ліквідувати до кінця. Тут не йде вже про „столицю". Її не було. Була фікція столиці, яка в приготованнях до „світової революції" не була небезпечна, але навпаки, для агітації дуже пригідна. **З переходом до „соціялізма в одной странє" чи до відбудови нової Росії була вирішена дальша доля всіх „незалежних" „автономічних" совітських републик, було очевидним поверненням історії України від Петра І. в якнайскорішому темпі.** Це й сталося. Фізичне винищування України голодом, розстрілами та висилюванням іде в парі з нищенням культурно - національних цінностей; а щоби не творився культ героїв, щоби не було мучеників, аранжують процесові комедії з приготовленими „доказами" ҐПУ, з приготованими каяттями та зізнаннями, що — мовляв — це український націоналізм — це діло запроданців, агентів Петерджіга і Ко. Ці комедії вже давно всім добре знані і не принесуть ніякого успіху своїм аранжерам. Все те вже було. **Одначе Україна не щезла!** Тому передчасні питання наших сусідів п. н. „Кінець України?" **З цього „кінця" родиться в трагічних болях, на які сьогодні майже ввесь світ глухий та сліпий, початок нової України. Не „кінець" України, але кінець Малоросії та „малоросійської колеґії", українською формою, а московської змістом, кінець московського обману та малоросійського самообдурювання!**

(„Новий Час").

МІСТО, ЯКОГО ГОРОЖАНИ ХОДЯТЬ ПО ТЮТЮН ДО ЧУЖОЇ ДЕРЖАВИ.

Таке діється в шведському місті Гапаранді, що є на шведсько-фінляндській границі та майже творить цілість із фінляндським містом Торніо. В Фінляндії тютюн і тютюневі вироби багато дешевші, ніж у Швеції.

А передовсім, є ріжні роди тютюнових виробів, головно чужих, тому не дивниця, що гапарандські горожани радше посвячують тих кілька хвилин і йдуть собі по папіроски через міст до Фінляндії. При повороті мусять пакети предложити в митному уряді, де на них наліплюють митні марки, які не позволяють ті вироби продавати в Швеції. При розмірно малім подорожнім русі у тій околиці це заняття є майже одиноким митних службовців. Самособою, що в Гапаранді зовсім нема трафікантів. Хіба, щоби уряд зробив цьому кінець. Та це мабуть ніколи не станеться, бо добре знають, що так повстало би одно пачкарство більше.

В МОСКВІ РОЗСТРІЛЯЛИ 24 УРЯДОВЦІВ.

Англійський „Таймс" повідомляє з Риги, що в останніх днях розстріляли в Москві 24 урядовців, які мали берегти збіжжя в центральній Росії. Розстріляли теж селян, обвинувачених за крадіж та недозволену торговлю збіжжям з державних шпихлірів.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

СВІТОВИЙ ХАОС.

Один нюйорський проповідник говорив останньої неділі на тему: „Куди ми йдемо звідсіля?"

Між іншим він сказав: „Живемо в замішанню. Европа — це кипяча маса невдоволення, готова вибухнути кождої хвилі в одному великому вибуху. Вона вже вибухає то тут, то там. Хто знає, коли може вибухнути війна між Росією і Японією?

„Індія невдолена. По всьому континенті Азії йде невдоволення, яке може перейти у війну. В Африці, в південній Америці—всюди невдоволення, замішання. Ніхто не знає, чого вони хотять, куди вони йдуть".

Коли вже й з проповідальниць про це говорять, то чи це не доказ, що щось справді мусить бути на ділі?

ЯКИЙ ВИХІД З ТОГО?

Це певно було питання, яке зайшло в голову кождому слухачеви, що він слухав проповіди. Гейби у відповідь на питання проповідник сказав, що вищі школи не дають на це питання відповіди. Мовляв, колеґії нині так змішані світовим хаосом, що навіть батьки скоро перестануть посилати дітей до школи.

Це гарно сказати, що вища школа, чи вища наука, не дає відповіди. Але чи це вже відповідь сказати, що хтось інший не має відповіди?

„ОДИНОКЕ ЗАБОРОЛО".

Тої самої неділі в іншій церкві в місті Ню Йорку другий священик говорив: „Церква є одиноким забороло проти хаосу, бо церква має лік на новочасні недуги, які всі походять зі сили, що розвивається в тиранію".

Коли один проповідник одної церкви говорить в одній церкві про те саме, про що говорить другий у другому кінці міста, в церкві іншої віри, то це можна вважати за знак, що це питання ворушить багато-багато людей.

Та чи є церква одинокою зарадою на недугу світа? Чи зможе вона вратувати світ від хаосу й війни? Чи потрапила вона вратувати світ від хаосу і війни в минувшині? Коли справді ліком на хаос є нищення сили, що переродується в тиранію, то як знищити цю силу? Правда, церква може вчити про службу слабим, але чи така наука приймається? Чи це „одинокий" лік, який можна запропонувати на недугу світа? Чи сказати, що це одинокий лік, не значить стільки, що сказати, що ліку нема?

ГОТУЮТЬСЯ, АЛЕ ДО ЧОГО?

Останніми часами слідно в американських газетах велике оживлення в закордонних відділах. Навіть ті газети, що мають багато кореспондентів за границями, збільшують їх число. Старих кореспондентів посилається в нові місця. Наприклад, Герстові газети вислали відомого Никербокера в подорож до Відня, Праги й інших важних столиць; „Таймс" післав Гилиса до Владивостока, подивитися за російською армією.

Пощо летять кореспонденти, як круки, за військом?

ЦАРСЬКА И БОЛЬШЕВИЦЬКА ОДНАКОВА.

Пишучи з Владивостока про большевицькі приготування до війни з Японією, Гилис каже: „Навіть російський пролетар вірить, що треба слухати букви указу царя Миколи Першого: „Де піднесено російський прапор, там він не сміє бути знятий".

Цар Микола Перший сказав це як справжній імперіяліст. Його слова значать: Що ми заграбили, те держимо.

Чи тоді, коли російський пролетаріят займає становище царя Миколи Першого, то це не становище імперіялістичне?

РОБОТА КРАЙНІХ ТЕЧІЙ.

У великій салі нюйорського Медисон Сквер Гардену влаштували соціялісти демонстрацію проти Дольфуса. Запрошені ними комуністи прийшли на віче, заявляючи свою готовість іти з соціялістами спільним фронтом проти фашизму. Спільний фронт комуністи почали з того, що пробували викинути соціялістів з президії та захопити віче в свої руки. Цею тактикою довели до замішання на вічу. Газети писали більше про бійки, ніж про протест.

На вид комуністичної авантюри присутній на вічу один з визначних німецьких юнійних провідників, сказав: „Ось такого роду видовища, як те, яке влаштували комуністи, якраз найбільше причинилися до триюмфу Гітлера в Німеччині".

Він розумів під тими словами, що нахабною своєю поведінкою комуністичні лідери зневірили народні маси в здібність народу ввести лад і порядок та приготовляють нарід до папування над ним тиранів.

Казали колись, що революції це наслідки нерозумної політики королів. Можна сказати нині, що контрреволюції це наслідки нерозумної політики народів.

ЯК ВИСИЛАТИ ПРЕДСТАВНИКА.

Між Ватиканом і Еспанією йде суперечка за особу представника Еспанії до Ватикану. Папа римський протестує проти Піти Ромера, котрого Еспанія настановила представником, як проти „немилої особи". Еспанія горожиться прти такого протесту, а Ватикан доказує, що це вже принято між державами за правило, що одна держава не висилає до другої амбасадором такої людини, яку там уважають „немилою особою".

Свого часу протестував німецький кайзер Вільгельм Другий проти одного чоловіка, настановленого американським амбасадором у Берліні, і Америка уступила.

ЩО ЦЕ „НЕМИЛА ОСОБА"?

Але що це значить „немила особа"? Що спеціяльно значить у цьому еспансько-ватиканському спорі „немила особа"?

В одній книжці написано характеристичну анекдоту про литовського представника до Ватикану. Секретар папи, доносячи про настановлення того представника, замнявся. Коли папа спитав, що це за людина цей представник, секретар ще більше змішався. Не хотів зрана псувати настрою папі, але нарешті сказав: „Кажуть, що він не зовсім добрий католик"...

„Я не питаю, чи він добрий католик", сказав папа; „я питаю, чи він розумний чоловік".

„О, щодо цього, то нема сумніву", відповів секретар.

„Як так, то ми зговоримося", сказав папа.

ЩО ЦЕ ПРЕДСТАВНИК?

Коли говоримо, чому не подобається представник чужій державі, то скажім, чому він подобається державі, котра його висилає. Щодо цього, то здається найкраще ролю амбасадора означив один англійський письменник, котрий сказав: „Амбасадор це джентельмен, котрого посилаємо поза границю брехати про наш край".

В селі горить. Парубки прибігли до війта та кажуть:

— Пане війте, пане війте, горить, маємо витягнути сикавку?

Війт на це:

— То ще не досить вам, що вже буде шкода з вогню, ще хатіть ви нам поломити громадську сикавку?

В. Будзиновський.

НА ОКРАЇНАХ

(Історичне оповідання).

Коли за короля Собеського вигублене війнами козацтво Правобічної України стало відроджуватися, шляхтич Розворський одідичив по батькові в сих сторонах Здирків з кількома присілками. В здирківськім дворі жив Розворський з жінкою і донькою Оленою. В дворі жив молодий парубок, Нестор Затурський. То був круглий сирота, котрого Розворський взяв був до себе ще малим хлопцем і виховував його неначе власного сина, неначе рідного брата своєї доньки.

Здирківський маєток мав два оборонні замки. Одним був сам Здирків, другий, Височка, на південній межі земель, приписаних до здирківського маєтку. На випадок татарської небезпеки Височка була деколи важніша, як більший і сильніший замок Здиркова.

Як ішов тільки хижацький чамбул, а ґарнізон Височки добре стеріг околицю, то чамбулови годі було прокрастися попри Височку і зайти глибше в край. Його вже коло Височки розбили і прогнали. Він до Здиркова цілком не доходив. Як ішла велика орда, то Височка здержувала її похід. Здирків мав час приготовитися до оборони і заалярмувати дальші замки. Також околичне населення мало час зі своїм движимим добром схоронитися до здирківського замку.

Сотником Височки і отаманом замку Розворський зробив двацятьлітнього Нестора. Сей дуже радо і дуже нерадо пішов туди. Вдоволений був, бо дістав самостійне начальне становище. Нерадо відходив зі Здиркова, бо се відбирало йому змогу служити Олені. Він до сего і до її товариства вже так привик був, що йому й подумати про розлуку тяжко було. Та сего він ніяк не показував. Виявляв лиш утіху з такого признання і такої почести. Аж Олена була троха обиджена, що він без жалю покидає Здирків.

— Ти так тішишся, наче би спасся від своїх найлютіших ворогів, — сказала. — Тобі справді не жаль відходити відси?

Так спитала дівчина, вже пятнацять-літня. Нестор, ненадумуючися, відповів:

— Хіба Височка не ваша? Чи від Здиркова до Височки, радше від Височки до Здиркова так далеко? Чи ви, панно Олено, не будете безпечніше сидіти тут саме тоді, коли я там засяду? Пан Розворський знає, що робить.

У Розворського був півслуга, півневільник Татарин Бірда. Чабани були спіймали його, коли він, примираючи з голоду, волочився по степу. Привели його до здирківського замку. Там він розказав, що втік від свого племени, бо мусів. В спорі вбив свого товариша і мусів спасатися перед пімстою його великої родини.

В Здиркові задержали Бірду невільником до робіт в дворі. Згодом перестали пильнувати його, бо знаючи причину, яка його вигнала від своїх, ніхто не сумнівався, що він втече. До своїх не міг вернутись. До іншої татарської орди не велику мав охоту приставати, бо в орді бідному Татаринови жилося гірше, як татарському невільникови у Розворського. Бірда став рахуватися до цілком вільної служби замкової. Він сам ані не думав відійти.

— Татарин найліпше знає татарські звичаї, татарські воєнні хитрощі. Як такий Татарин не лицемірить, і, годуючися чужим хлібом, не обманює і не зраджує його, то він в такій Височці потрібніший, як в Здиркові.

Так Нестор думав собі і попросив Розворського, щоби Бірду дав йому до Височки. Розворський відраджував, кажучи:

— До сеї пори він цілою своєю душею був наш. Се правда. Та під боком його народу обережність не завадить. Не вільно забувати, що натура тягне вовка до ліса.

— Я знаю, як з такими людьми поводитися, щоби їх прикувати до себе, — відповів Нестор. — Також не забуду пословиці про натуру вовка, хоч не боюся, щоби Бірда змикитив.

Нестор узяв Бірду з собою.

В українських землях Польщі часи все були трівожні. Татарські наскоки бували постійні. Вони були так, як ті дощі. Дощ раз паде, раз ні, а все грозить, що впаде. Буває й слота, якій кінця не видно. Так бувало також з тим татарським дощем. Кромі татарських наскоків і походів руйнували край війни козаків з Польщею, козаків з Московщиною, Московщини з Польщею при участи українських козаків по обох сторонах. Все те при участи татарських хижаків по одній або по другій стороні. Всі ті війни перемінили в пустиню всю Україну по правім боці Дніпра, котра тоді належала до Польщі. Лівобічна була під власним гетьманом і тому в народі звалася Гетьманщиною.

Між людьми знов ходили тривожні чутки. Говорено, що Турок загадав звоювати увесь світ. Ще лиш ніхто не знав, у котру сторону вперед вдарить. Не диво, що всі сумежники турецьких підданців скріплювали свої прикордонні замки. Розворський також дістав приказ укріпити і приготовити до оборони оба замки: Здирків і Височку.

Одної днини Розворський вибрався на обзорини замку Височки. Хотів бачити власними очима, як Нестор виконав приказ. Пора була гарна, околиця ще краща. Жінка і донька наперлися їхати з ним. Розворський погадав собі, що небезпеки нема тепер ніякої, бо Татари сидять тихо. Як би рушилися, то Нестор, котрий мав добрих звідунів, був би вже дав знати. Щоби вже цілком обезпечити ту прогульку, Розворський взяв ще конвой з пятьдесятьох козаків.

Козацтво по правім боці Дніпра вже було цілком вигублене. Що не погибло у лютих боях, переселося за Дніпро. Край став безлюдною пустинею. Та така буйна і плідна земля не могла довго лишитися без людей. Стали виринати слободи, стали й козаки відроджуватися.

Польський король Собеський зрозумів, що охороною ходу Европи годен бути тільки український козак. Ось чому тепер відроджуюче козацтво зачало бути в ласках.

(Далі буде).

РАДЯНСЬКА ШКОЛА, ПЕДАГОГИ Й ПЕДАГОГІКА.

Часопис „За Комсомольську Просвіту" містить такий малюнок радянської школи:

„Ви входите в учительську кімнату перчинської школи колхозної молоді. На столі й підвіконні — купа книжок, брошур, паперів, пожовклих обіжників. В куті валяються мапи, глъоб, покритий верствою пороху. Порох рівномірно вкриває цілу кімнату. В аптичці — незгорнуті куски морлі й вати, відіткані фляшечки з висохлими ліками.

„Завідуючий школою Єршов, як і завжди, має самозапевнений хватський вигляд, на обличі весела, самозадоволена усмішка. Він жваво оповідає про... досягнення школи. За рік свого завідування Єршов звик ходити по зібраннях, нарадах, доповідати про досягнення й гордо смакувати улюблені вирази: „У мене в школі".

„Не вірте Єршову.

„В. Ксенофонтов — не остання фіґура в педагогічному колєктиві перчинської школи. Він викладає російську мову, літературу й сільське господарство. В осени 1932 р. група учнів під проводом Ксенофонтова верталася з суботника. „Укріплюючи дисципліну", Ксенофонтов взяв за руку пустуючого хлопчика Баришнікова й штовхнув його так, що той упав та розбив собі ногу, а опісля 2—3 тижні не міг ходити до школи. В цьому шкільному році Ксенофонтов не демонстрував ще сили своєї руки, але в його педагогічнім словнику ще збереглися такі вирази: — „Тихо, — кричить він на учения, — а то ляпну межи очі... а то стукну по „комполу"... а то губи з зубами змішаю"...

„Ксенофонтов чоловік не гордий: література, то література, сільське господарство — давайте буде вести сільське господарство, — астрономію й що хочете, лише аби грошики йшли. На годинах сільського господарства учні що дня копають картоплю, а Ксенофонтов підраховує години й записує їх в... елементи політехнізації. У вересні був випадок що група дві години (замість вчитися російської мови) копала рівчак навколо хліва під керовництвом педагога.

„За Ксенофонтом рівняються інші.

„Сам завідуючий школою Єршов при дітях вправляється в „маті" (матірна лайка). Працює він за гаслом „бери, що можна". В цьому році він взявся за виклад географії. „Географ" 15 хвилин шукає на мапі міста Горкій, при чому по мапі він звичайно мандрує цілою долонею. Ні на мак більше того, що є в підручнику, Єршов не дає.

„На шкільній ниві засіяли ріпу — виросла галярепа. Точно кажучи: й не галярепа, а якісь мишачі хвостики.

„У хліві, де стоять шкільні корови й кінь, а також клітки з кріликами, страшна грязюка. В минулому школа мала зразкову фарму, в якій виховувалися ріжні породи курей. В теперішній час хов курей доживає останні дні. Шкільне господарство перетворилося в посміховище для населення. Справа дійшла до того, що шкільна рада постановила „знищити курей".

В чомуж полягає педагогічний ідеал в СССР? Як свідчить комуністична преса: у вихованні добрих чекістів, шпіонів і доносчиків. Словом, удосконалюється поліційний апарат, для якого тепер виключно працює радянська педагогіка.

„Молода Ґвардія" хвалиться: „...10-річний піонір Кобилянський затримав підкуркульників — односельників: Сокур, Ядвоху та Корнієнка Леонтія підчас крадіжки на городі картоплі та буряків. Другого дня Кобилянський знову затримав Ілицьку, що крала жито на колгоспному полі, потому Згорську, що крала колоски. Завжди Коля Кобилянський зявляється там, де злодій його найменше сподівається. Правління колгоспу преміювало Колю піонірським костюмом. Або, як хвалиться в тійже „Молодій Ґвардії" своїм огидним поступком сама дитина, яка „не відає, що чинить": „Я піонір артеці ім. Петровського села Дальник. Мені 10 років. Наш загін виділив мене охороняти врожай. Я дізнався, що родина ледарниці Келі Швець ріже колоски. Одного разу я впіймав Антошу Швеця з повними кишенями колосків... Я сповістив про Антошу секретаря партосередку і голову колгоспу... Суд засудив підкуркульницю Швець на 4 роки. Після цього я ще пильніще почав охороняти урожай..."

Але найбільшим досягненням радянської педагогіки хвалиться „Комсомольська Правда": „Заслуговує особливої уваги поступування піонера колгоспу — „Червона Діброва" (північний Кавказ), М. Сорокіна, котрий, помітивши підчас охорони зерна на тоці, що його батько крав колгоспне зерно, заявив про це до парторганізації і батька його було затримано"...

Читаєш і очам своїм не віриш. Що це таке? Чи то радянська преса робить наклеп на радянську педагогіку, чи може ті етичні принципи за марксо-ленінівською етикою є справді такими, а тому теперішня радянська молодь вважає, очевидно, своїм найсвітлішим ідеалом такі героїчні постаті, як Юда Іскаріотський Азеф і т. п. Справді, моє „дрібнобуржуазне" розуміння етичних засад якось не годиться такою „педагогікою". — („Рідна Школа"). **Мих. Остапович.**

постійні „добровільні датки", оминають зібрання, організовані учителями. Дуже неприхильно дивляться на стягання „добровільного" податку на будову шкіл у формі значка на шкільних сідоцтвах. Воліють не брати цих свідоцтв, а учительство платить за значки з власної кишені".

ОПАТЕНТУВАЛА СВОЄ НАЗВИЩЕ.

Славна ситківкарка (тенісистка) Зузанна Ленґлєм дала записати своє назвище до торговельного реєстру. Хоче тим довести до того, щоби кожна фірма не виписувала її назвища на афішах. Вона знає вартість свого назвища й не хоче терпіти, щоб під ним продавали ситківкові ракети, сітки та мячики. Назвище „Лєнґлєн" відтепер опатентоване, як новий винахід або нова реклямa.

Німецький канцлер Бісмарк дивився на таку справу інакше. Терпів спокійно, що його назвищем назвали навіть оселедці. Говорив, що слава зачинається карикатурою та знав, що то значить для популярности, коли реклямa присвоїть собі його назвище. А славний чемпіон Шмелінґ продав своє назвище торговцеви кавових суроґатів.

„ТАНГАЙЗЕР" НА РАДІО.

Заходом власників цигареток Локі Страйк відограється в суботу, 24. лютого ц. р., в год. 1:35 зполудня, в Метрополитен Опера Гавзі в Ню Йорку славну оперу Ваґнера, „Тангайзер". Цю оперу передадуть на радіо злучені радіові компанії NBC WEAF-WJZ. Співати її будуть німецькою мовою.

Основа цеї опери, як і всіх майже опер Ваґнера, леґендарна. Бандурист Тангайзер став любимцем богині Венери і проживає враз з нею в її яскині. Тут він віддається вповні змисловій любові, яка йому нарешті навкучилась і він бажає вернутися на землю, але Венера його здержує. Тангайзер вимовляє імя Пресвятої Діви і тоді богиня любови враз з цілим своїм веселим двором щезає, а бандурист опинився на леваді біля замку Вартбурґ, у якім жиє ляндґраф Герман зі своєю братаницею Єлисаветою, що вела святе життя. У тім замку жив також Тангайзер іще передтим, заки попався в сіти Венери, і тоді зискав був любов Єлисавети. Тепер він знов опинився на дворі ляндґрафа і там враз з іншими славними бандуристами станув до співучого контесту, що його влаштував власник замку. Всі мали оспівувати любов, а хто буде співати найкраще, цей дістане Єлисавету за жінку. Один з бандуристів, Вольфрам, співав чудово про любов духову, а тоді Тангайзер, почувши голос Венери, почав своїм співом вихваляти любов змислову. Це обурило гостей ляндґрафа. Всі жінки опустили салю, а чоловіки кинулися з мечами на любимця Венери і булиб його вбили, якби не Єлисавета, котра випросила йому життя під умовою, що він піде до Риму і там виблагає собі прощення. Святий Отець сказав Тангайзерови, що його гріх є смертельний і доступити такому великому грішникови спасення так легко, як легко сухій палиці паломника зазеленіти і пустити листки. Тангайзер попадає в розпуку і вертається домів, щоби знову віддатися Венері. Саме тоді, коли богиня любови простягла до свого любимця руки, Тангайзер побачив надходячий похорон. Від Вольфрана він довідався, що це похорон Єлисавети, котра вмерла з туги за ним. Розжалоблений до глибини серця, Тангайзер кидається на труну цеї святої дівиці і вмирає. А тоді його паломнича палиця пустила зелені ґруньки. Нещасного бандуриста вратувала від вічної смерти щира любов непорочної жінки.

На суботнішній виставі цеї опери виступають: ляндґраф Герман — Людвік Гофман (бас); Тангайзер — Лявріц Мельхіор (тенор); Вольфран — Фридрих Шор (барітон); Вальтер — Ганс Клеменс (тенор); Бітерольф — Арнольд Ґабор (барітон); Гайнріх — Джордано Пальтрієнієрі (тенор); Райнмар — Джеймс Вольф (бас); Єлисавета — Льота Леман (сопран); Венера — Марія Ольшевська (мецо-сопран); пастушка — Едита Фляйшер (сопран). (Огол.)

КАТАСТРОФАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ НА ПОЛІССІ.

„Курєр варшавскі" з 15. січня ц. р. в кореспонденції з Пінська подає ось яку картину відносин на Поліссі:

„З польських провінціональних осередків, як от з повітів столинського, лунинецького і каміньо-коширського, що дня напливають жахливі вісти про нужду.

„Шаліють морози. **Понад 3,500 дітей не ходять до школи, бо не мають ані одежини, ані обуви. Та що найгірше: цих 3,500 дітей голодують!** Дослівно: не мають що до уст вложити.

„**Коли морози і заметілі були менші, поліська дитина радо бігла пять і більше кільометрів, щоби дістатися до школи і... загрітися в ній.** В острому періоді зими неодіта дітвора мусить сидіти дома, бо не можливо дістатися до школи, не замерзнувши по дорозі.

„В додатку зближається передновок. **Дорослі жиють відваром з кори, а ще більше голодують діти.** Щораз частіші випадки голодової опухлини.

„Підчас світової війни пошесні недуги мали на Поліссі найбільше пригожий ґрунт. Сьогодні на підложі нужди і виснаження, а крім цього негігієнічних умовин життя, які йдуть впарі і в тіснім союзі з нуждою, грозить небезпека, що пошесні недуги здесяткують населення. Тим більше, що на Поліссі існують невгасаючі огнища тифу і дизентерії".

Автор допису (Ю. Подоскі) каже, що ніколи не бачив усміхненого Поліщука. „Справжній „тутейший" (так означується тут національність) дивиться зпід лоба, мовчить і ніколи не заспіває. Якщо з його грудей і вирветься щось, що має бути піснею, то вуха пересічного Европейця вянуть і... пси виють у прочутті нещастя..."

А „Газета варшавска" з 17 січня в дописі з Полісся подає ось що:

„Поліщук посунувся до крайніх меж ощадности: **варить картоплю 5 разів в одній воді, щоби менше грошей видати на сіль.** Коли селянин їде з дому і забере кресало, то жінка, щоби запалити в печі зичить грань у десятій хаті, і т. д.

„Всі ці ощадности не багато помагають, бо податкова шруба робить своє. Через не щораз менше худоби на селі

„Не менше даються Поліщукови в знаки адміністраційні кари. Бували випадки, що за брак босака (гака, вживаного при пожежі) на воротах селянин платив 100 зл. гривни. За ці гроші можна на Поліссі купити хату.

„Тяжко Поліщукови не тільки з доживлюванням дітей, а й з їхньою наукою. В зимі нема в чім дитини післати до школи. Зрештою в самій школі не гаразд. Поминаючи зміни підручників і програм, наука з року на рік щораз більше штиґулює. **Є села, в яких припадає по сто кількадесятеро дітей на одного вчителя.**

„В таких умовинах „білий невільник", якого загально називають учителем, не в силі поставити науки на відповідному рівні. Не дивниця, що серед Поліщуків часто чується таку думку: „Пани не хочуть, щоби хлопи були мудрі". Давніше, кажуть вони, по скінченні 3-тьої кляси виділової був війтом, а тепер не зуміє бути пастухом". Нарікають теж на

КНИЖКУ ПРО ШВАЙЦАРІЮ МОЖНА НАБУТИ У КНИГАРНІ СВОБОДИ.

Олена Кисілевська: ШВАЙЦАРІЯ. Ст. 216, 30 ілюстрацій, Коломия, 1933. Накладом власним. Не дуже дбайливо, чепурно видана книжка з 30 ілюстраціями на окремих листках, на гарнім папері, така, що можна її покласти навіть на видному місці. Авторка побувала в Швайцарії кількома наворотами і рішила свої безпосередні вражіння туристки доповнити фактичними даними про край. Так повстало щось у роді Бедекера. Маємо тут у коротеньких розділах інформації про мову, державний лад, форму правлиння, стан освіти, пресу, військо, технічні здобутки, промисл, природу тощо. Читач, не ознайомлений з історією Швайцарії, може легко, наче з лектури часописного фейлетону, довідатися про головні етапи боротьби за волю тої предивної, з погляду державної будови, країни, де живуть поруч себе три ріжні народи з ріжною мовою, традицією і культурою і не проявляють великої охоти зеднатися з великими державами, де живуть міліони їхніх земляків.

Книжка О. Кисілевської надається головно на шкільну лектуру.

Ціна $1.50.

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 846) JERSEY CITY, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЄСЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

NEW YORK, N. Y.

Offers Class in Piano Tuning.

The State Music Center now being established at the Union Settlement, 237 East 104th Street, is offering a special course of class instruction in piano tuning by Alvin Kranich, son of one of the founders of the Kranich and Bach piano firm.

This course is a part of the plan to give free group instruction in music to the unemployed and C. W. S. workers, and is open both to musicians and amateurs who wish to extend their knowledge of the subject.

МУСКЕГОН, МІШ.

Відчити д-ра Скеґара.

З великого міста кождий рад вирватися хоч на короткий час, щоби набрати нових вражінь.

Кождий використовує таку передишку по свому. Д-р Скеґар з Шікаґо використав це так, що прибув до нас на відчит. Я вже мав нагоду доносити про його відчити з його професії, себто з дентистики, або на тему: „Що станеться з Українцями в Америці за десять літ". Тим разом говорив д-р Скеґар в галі св. Петра і Павла на тему, „Що знають про нас, Українців, чужинці, приятелі та вороги".

Відчит був опертий на праці, яка вже опублікована в „Свободі". Та треба признати, що не всі ми звертаємо увагу на те, що в часописі написано. Частіше читаємо про Тарзана та дописи з місць і новинки, ніж статті на наукові теми.

Тому треба відчитів, бо їх можуть послухати ті, які навіть газет не читають, або не вміють по українськи читати.

„Орлик", писар гетьмана Мазепи і пізніший гетьман на чужині — це світоч, про якого кождому цікаво послухати, а особливо роджений тут молоді. Інтелігенція Орлика імпонує кождому, як теж, імпонують його дипломатичний хист і патріотизм.

Д-р Скеґар уміє заставити слухати, в чім проявляється його педагогічна здібність. Ми можемо тільки поручити д-ра Скеґара як знаменитого прелеґента. І зазначимо: можна мати антипатію до садівника, але овочі з його саду, здорові й свіжі, їсти можна.

А. В.

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЦЕРКОВНЕ СЕСТРИЦТВО ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ В ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

буде обходити двацять пять-літній ювилей

ЮВИЛЕЙНИМ КОНЦЕРТОМ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1934 РОКУ

Початок концерту точно в годині 4-тій пополудни.

Вступ 35 центів, діти 10 центів.

Програма ювилейного обходу: Рано, в Українській Православній Церкві на Службі Божій, всі Сестриці виступлять в параді. По полудни, в 3.30, буде ПАРАСТАС за померших члениць Сестрицтва, котрий відправить місцевих парох і Всч. о. О. Желехівський з Бостон, Масс. Відтак в церковній галі відбудеться КОНЦЕРТ. Часть музичну виконає Хор Боян. Деклямації будуть говорити члениці Сестрицтва. Святочну промову виголосить Прот. Вол. А. Каськів. Після концерту буде святочна гостина. В часі гостини представники з товариств чи сестрицтв будуть виголошувати свої привіти для Сестрицтва з нагоди ювилейного обходу. 45

УРЯД СЕСТРИЦТВА ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ:

Катерина Лаба, предс. Евдокія Мостецька, кас. Наталка Камфонік, секр.

УВАГА! МЕНВІЛ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ СПІВ. ТОВ. ПРИ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВІ СВ. СТЕФАНА В МЕНВІЛ, Р. АЙ.

уряджується

ПЕРШИЙ ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1934 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ НА CUMBERLAND HILL.

Початок в годині 4-тій пополудни.

Запрошуємо всіх чесних громадян як місцевих так і позамісцевих прибути на цей концерт. 45

ДО ВСІХ ВІДДІЛОВИХ УРЯДНИКІВ У.Н.С. МІСТА ФІЛАДЕЛФІЇ.

ПОВІДОМЛЯЄМО УРЯДНИКІВ СЛІДУЮЧИХ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА,

а то: 35, 45, 62, 83, 105, 163, 268, 239, 324, 339 і 375, що

ЗБОРИ

В СПРАВІ ЮВИЛЕЙНОГО СВЯТА У. Н. СОЮЗА

відбудуться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1934 РОКУ

в годині першій пополудни

В ГАЛІ ТОВАРИСТВА ГОРОЖАН,

847 NORTH FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

Просимо предсідателів, секретарів і касієрів вище згаданих відділів прибути на ці спільні наради. 45

Антін Пашук, гол. контрольор.
Стефан Слободян, гол. радний

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й. І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ВІЛЬНИХ КОЗАКІВ

відіграється представлення перший раз в Рочестер, Н. Й.

трагедія в чотирох діях, в пятьох відслонах, зі співами

СЕРЕД ГРАДУ КУЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 24-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1934 РОКУ

В ЛИТОВСЬКІЙ ГАЛИ,

575 JOSEPH AVENUE, ROCHESTER, N. Y.

Початок точно в годині 8-мій ввечір. — Вступ 35 центів.

Проситься рочестерських і з околиць Українців численно прибути на це представлення. — Комітет. 45

КНИЖКИ ДЛЯ ЖІНОК, ЯКІ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ ВАРИТИ.

НОВА КУХНЯ вітамінова	$ 75
ДОМАШНЯ КУХНЯ, або як варити і печи	1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ КУХАР	1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКА КУХАРКА, практичні поради і пояснення в українській мові, як варити і печи на англійський спосіб	75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 846) JERSEY CITY, N. J.

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА"

103 АВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Багато є похвальних листів, що до радіо програми. Юлія і Павліна Чолій з Вайтстави, Л. Ай., пишуть: Ми такі втішні, що Сурми програма знову відновлена. Велику роботу робите. В нас всі слухають, свої і чужі. Ми горді, що маємо таку українську програму.

З Елізабет, Н. Дж., пише Марія Могила: „Отсим листом хочу Вас повідомити, що мама, тато і я є слухачі Вашої програми що неділі. Ми стали дуже веселі, коли ви знову відновили радіо програму, бо через тих пару неділь, коли не було програми, то нам було дуже сумно і скучно, неначе когось бракувало в хаті, нам здавалося що вже рік не було вашої програми.

Ми дуже любимо слухати Марусю; то дуже цікава історія про війну і любов, слава і честь Вам, що таку гарну історію описали. Моя думка є така, щоби дуже гарне представлення було з тих програм.

Також Микола Говп дуже гарно грає на гармонії. Ваш Івась дуже гарно говорить. Тато дуже наказують, щоб їм нічим не перешкаджати на той час, коли Івась говорить.

Мої родичі і я були на радіо-балі. Ніколи стільки не набавилися, як на тім балі. Хто ще там не мав „гуд тайм", то його власна вина".

За один тиждень прийшло близько сотка подібних листів. Всі люблять програму, всі тішаться і горді з програми. Але є і листи інакші. Листи від наших давних сталих покупців через почту. От пише наш шановний покупець проф. Шостачко з Мікіс-ракс, Па.

„Прошу не гнівайтесь на мене, що я пишу такого листа, але на ордер я більше ждати не міг. Я вже замовив в другім місци. Більше у Вас купувати не буду. Я тільки років брав від Вас товар, тепер мушу брати від других. Я не можу чекати на своє замовлення" і т. д. І ще є більше таких листів. І мають рацію, замовлення треба висилати сейчас по отриманню його, або повідомити купуючого, коли буде вислано, чи може нема такого товару. Намір обслужити добре, ще себе не виправдує. Програма на радіо забирає майже ввесь час, а ще до того був радіо баль, було десятого, коли то з компаніями розраховується. Проба з музикою, проба зі співаками на радіо. Переговори за кредит з компаніями, розрахунки з сейлзменами. Контакт з костумерами, направа радій, розписка з краєвими видавництвами, клопоти через спад доляра. Переглянення всіх газет і журналів. Той час так біжить, що не оглянешся, коли дванайцята вибила о півночи, коли треба іти спати. Є приємність, коли сотки листів прийдуть з похвалами за програму, але один лист невдоволеного покупця, котрому належиться скора і чесна обслуга, зібє чисто з пантелику. Хочеться ввесь бизнес кинути. А може то так лише, що ще на сніг збирається.

На другий тиждень далі іде програма на радіо „УСУСУСИ НА ЗАКАРПАТТЮ". Василь дістав лист від Марусі. Хор з молодих артистів програми Сурми відспіває кілька нових стрілецьких пісень. Наставте своє радіо на стацію WINS 1180 kc.

П. С. Як Ви не далі як двіста миль від Ню Йорку. (Огол.)

— Приятелю, прийми мої спочування. То твоя теща згоріла підчас пожежі... То страшне. Якжеж то могло статися?

— Ах, так, вона бідненька, спала так смачно, що я не мав серця будити її!

— В чора я розмовляла з Котурківською цілі дві години.

— Про якуж це глупу тему ви стільки говорили?

Про вас, пані Капарчукова.

Два чоловіки йдуть попри цвинтар. Каже один:

— Що станеться зі мною, як я помру?

— Дадуть тебе до труни.

— А що потім? — питається перший, що за ліпших часів був спіритистом.

— Потім тебе закопають у землю.

— А що буде далі?

— На твому гробі виросте трава.

— І це все?

— Ні, цю траву спасе коза.

— А що станеться потім?

— Потім із того будуть бібки, а я переходитиму тамтуди тай скажу: „Степане, Степане! А то ти змінився!"

А.: Я господар дому!
Б.: Я також вдовець.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ.

(52).

Здивований Тарзан нахмурився та дивився довго й уперто довкола себе на людей у цім дивнім помешканню. Було їх там коло сотки, а всі були одіті й узброєні як люди племен Троганадальмакусіянів і Вельторисмакусіянів. Але одного він не міг зрозуміти: як це могло так бути, що вони всі були його величини? Хто вони такі? В міру того, як приходив до памяти, він почував у цілому тілі щораз більші болі. Він чув теж, що його руки зовсім затерпли.

Він пробував рушити ними, але не міг. Вони були звязані. Накінець, по довгих зусиллях, він піднявся до сидячої позиції та поглянув довкола себе. Кімната була повна вояків, котрі виглядали зовсім як вояки Вельторисмакусіянів. Але, на диво, вони були такі великі, як нормальні люди, а кімната була величезна. Дехто з них сидів на лавці, а інші розтягнулися на твердій землі.

Потім Тарзан добачив, що майже всі в цій кімнаті були ранені. Кілька людей заходилися коло них. Декотрі були одіті в білі блюзки, як вищої касти раби Троганадальмакусіянів. Крім ранених і доглядачів були 6 узброєних вояків, які не були ранені. Один з них перший доглянув, що Тарзан піднявся і сів. „Дивись", він сказав, „великан прийшов до себе", та перейшовши через кімнату, наблизився до Тарзана.

Ставнувши перед Тарзаном з широко розставленими ногами, він дивився на Тарзана з дивним усміхом на своїм лиці. „Твоя велика постать не дуже тобі придалася", він сказав з усмішкою, „а тепер я такий великий, як ти. Ми теж великани, ні? Він звернувся до своїх товаришів; і ці разом з ним вибухнули сміхом. Тарзан бачив, що він є бранцем, оточеним ворогами. Він замовк і подивився як звір. Не відповідав ні слова, але дивився наперед себе тупим поглядом.